

GALESIA

Pol siya ta yokwowa iikamim yipiki naingwo tibmiiyim nu haimii Galesia hiranim simiiram winkikin. Pol siya simaka hir nwokin. Pol siya Adi Komii siir yaiya omisisimim nu haimii Galesia hiranim simiir boinmimauugin. Mi nhirim ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmiiyiyim Jisis siiram. Mi mhoyia Judami kam nhirim ha nitim mi ti iikamim naingwo tibmiiyim simiirin sima ini boini sima siyiupai siyiupaiyim Moseski wingikim simiir sibgu onkworinim mi kamim simiir miosis imiirin pi kitiyopnimmir haiyim mi ta hiriinan sairsika sima wi Adi Komii saika nwoki amasukikinim. Mi mhoyia Pol siya hiriinan wakaeyin mi siya ta yokwowa ha win hauugikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir boinkiyam. Adi Komii siya iikam imiirin Jisis siiram naingwo tibmiiya inigak sairsi arar nnowaiginiuwikin. Iriig.

1 ¹Kara Polkin, kara ta yokwowa kimiiram winkika kara Jisis Krai siir aposel inkamkin. Kariirin ta mii aiir miriiyamin nuan inkam nwirki bi nokmwini okwo haiginiugin. Niingaka. Mi Jisis siya mi Adi Komiiyin, ti inkamin yipikin Jisisni hidninsiin idwowin ieyankin kariirin sowa nokmwini okwohaiginiugin ta mii aiir miriiyam. ²Mi nomiiyaum naingwo tibmiiyim yipiki kanakar nwowim, krima whiekakarin kimiir nokboinmamaigii iikamim Jisis Krai siirim naingwo tibmii kiiniyim nu haimii Galesia warauranim.

³Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi Adi Komiiyin krimiir Adin mi krimiir Biian Inkam Komii ikin Jisis Krai kimiirin wi sowa hauuwi naingwobumbu mi iripa nongwomamair aeyam.

⁴Jisis Krai siya krimiir Adin siir yai aiirar wakaeyokna miriigin mi siya kwoin whirua asi nwokin krimiir dimin bibiyeyim simiirsi naowim ti siyu bibiyeyim ti nuin siir tiranim taka ii aiir nwowim simiirsi nanmaiwarainam. ⁵Mi dimusi rani, Adi Komii siya ti hiriinan krimiirsi tirkin, krima siir inig iir nwoki hainanyokiyokiikaemi inokiinokin. Ihi, yai kaimwowaiga. Iriig. ⁶Kariir pua ini warar yopaigiya dimusi rani, kima Adi Komii siir bidi haiburgigim yipiki biia kimiir kwoin imiir niki kiyaiyin dimin kibiin Krai siya priidiraerarkiyin kimiir biia iya siya naonama. Mi tariinanin kima siir yai kibi kibiym yim biri kimiminkikim simiirin bidi haiburgigim mi kima ini iki yai nhirim

kima ha naingwowyim yim wadiekim mi kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim ini simiiram ninmiininkinkripkaiyim. ⁷Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, yaeya yai kibi nhir karamaeka yipiki wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi. Niingaka. Ini ta sasar ywowiski ya ta karar boinmauwa. Kara ti dimin taemin hiriinanin simiir asi boini. Dimusi rani, kam bibiyie nhirim kimiir kwoinim sima pridaiginiugim mi sima minam naingwokim Krais siir yai kibiya nanmaiwarkainaeya saiirin sima ninkpitkiyim yai biyie nimbiyamam. ⁸Mi krma mi Adi Komii siir paekwosim ieya krimar niti mi kimiirin yaeya yai nini boinmimaunui mi ti yayim biya krma boinmimauiim simiir hiriinan boinmimaui karam nwowi, yaeya yai nini boinmimaunui mi yipiki ti hiriinan tiri, kara ha naingwowi simiirin wi Adi Komii siya tioidwomai mi simiirin wi paeya nikropki. ⁹Krma ti dimin taeminim simiirin bidiyar iki boinmimauiim mi tariinanin krma ini simiirar swoki boinmimauiim. Mi ti iikamim yipiki kimiirim nitim mi kimiirin yaeya yai nini boinmimaunuiim mi ti yayim biya kima wakaeyim kariir kwoin komiiyin ha naingwowi Adi Komii siya simiirin wi dimin biyie tir haiginiuwi paeya nikropkiyam simiirin.

¹⁰Mi kima hiriir naingwowi ti dimin taeminim kara winkiyim mi kara boinki ikim mi iikamim wi maigimaiga kanaka nwowi. Niingaka. Kara simiirin minam boinkikin, Adi Komii siya wi maigimaiga kanakar nwoki owim. Mi kara ti dimin taeminim simiirin inkamaramar tirkiswo mi inkamim maigimaiga kanaka ha nwokiswo mi kara simiirin wi inkamaramar pi tirin wi Krais siir mii kigna miriiyan inkam kiin di nwowi. Iriig.

**Pol siya hiniina niisiimaugun ta aposel miia
siya miriia inkami hindanki bi nitka.**

¹¹Ti kariir nomiiyauim, kara ha naingwowi kima ina sibgu inokninkinim ta Krais siir Yai Win Kibi aiirin ta kara nanaakninkii haiginiuwa kimiir biya, ya ta yayia inkami kwoin airga bi priinaingwo boinkika. Niingaka. ¹²Ti yai imiirin kariirin inkam nwirki bi boinmauugin mi inkam nwirki bi mi iisiimaugin simiirin. Niingaka. Yio Jisis Krais siya siyairgin kariir nanaakninki haiginiuwin ti yai imiirin yaeya siyu whirni.

¹³Tiki yayim yim yai kaimwokim. Dimusi rani, kima bidiyar wakaeyim dimin bibiyeyim kara tirim biya iya kara dimin taeminim Judami iikamim sima tirim simiir napin kara dimin bibiyie kasa bi tirkin iikamim Adi Komii siir piugana saiirin simiirin. Mi kara hiniina naingwokin simiirin hiriir donkwobumbuninkin iuguski. ¹⁴Mi kariir iripa yaioyeya saiir kouwin ini kara ywowin ti yayim Juda iikam krma napiyim simiirin. Dimusi rani, kara bidiyar sibgu wakaeyokna apin

dimin taeminim krimiir brougae wanwiyaeyim sima tirim iya Adi Komii siir boiniyim Adi Komii siya big nasmirwaiya simaka nwowam.

¹⁵ Mi Adi Komiiyin iya kara kariir yopiini mhiinawu hinar niki okaiyin siya kariirin saiirar nimbingikin. Mi mhoiia siya kariirin ha sibgu grabaiginiuwun mi siya kariirin ina boinkiyin, kira kariir mii aiir mirii. ¹⁶ Mi siya kariirin hiriirnan boinkiyin, mi siya kariirin ina yiisiimauuin siir yinisim iirin mi kara wi ti yai kibi kibiyim Krais siirim wi simiir asi boinmimauuwi iki iikamim yipiki Juda iikam tani simiir piugananim simiir. Mi ta ii aiirarin kariirin Adi Komii siya yiisiimauu yipiki siir yinisim iirin, kara ti dimin iiramin inkam nwirniyam bi sriigin kariirin siya boinmauwim. Niingaka. ¹⁷ Mi kara om komii Jerusalema hiriir bi mi amkin kamim yipiki biiya Adi Komii siya nimbinim biigi bii aposel inkam nwowam simiiram simiir nini sriinakiyam mi kariirin sima boinmauugiyim ti dimin imiirin. Mi biri kimiminkikin kara ina yamsauwin nu komii Arebia hiriir om siiyin apa iikam kwisuwaki nwowiin siir. Mi mhoiia kara ini om komii Damaskas hiriir swoki amin. ¹⁸ Mi mhoiian biewi whoimim ha namkiyim mi kara kimidiniya om komii Jerusalem hiriir yam mi kara kimidiniya Pita siir kig yipiki kara nini owouwin mi kara nini boiniuwun iiyim iur iriir. ¹⁹ Kara aposel inkam nwir bi swoki kigmiminkin kara Jems siirarar kig Biian Inkam Komii Krais siir nomousimin kara ti inkam iirarar kigin. ²⁰ Mi ti dimin taeminim ti kara winkiyim yim yai kaimwo imairgin Adi Komii siya ina ninokninkinin kara kimiir niksisae rani.

²¹ Mi ta kara nama om komii Jerusalema hiriir saiir mhoiian kara hir ha haiburgigin mi kara kimidiniya nu maeyauim Siria, Silisia sowiirim simiir hiriir yam. ²² Mi taka iya, iikamim Jisis Krais siir piugana saiirim nu haimii Judia hiranim sima kariir bi kigim mi kariir bi mi kigsibgim. Sima yayim kam ima boinim kariir hiniin simiirarar wakaei, ²³ inkamin yipiki krimiir nipimparin mi krimiir nigbumbuwin mi krimiir nisomsomaowin tariinanin siya ini Yai Win Kibiya Krais siira ini saiir boinmimauuwun yipiki siya tirbuwam niki tira. ²⁴ Mi sima dimin taeminim Adi Komii siya tirim kariir simiir wakaeyim mi sima kimidiniya siir inig iir hainanki. Iriig.

Aposel nhirim sima kwoin whirua Pol saika nwokikim

2 ¹ Mi biewii iur whiiyim namkiyim simiir mhoiian, kara kimidiniya Banabas saikar yam om komii Jerusalema hiriirin. Mi kara Taitas siirin warar yinkin ikiunam mi siya kimidiniya kriraka yinkin am. ² Kara hiriirin whisarii bi namkin kariirin Adi Komii siya niisiimauugin mi siya kariirin minam naingwokin kara hiriir namim. Mi kara hiriirin ha namim mi iikamim hapairanim simiirin ina boinmimauuwamin ta Yai Win Kibiya ta kara boinmimauuwiya

iki iikamim hinda tindanim yipiki Judami piugana saiir karamaeyim simiir mi kara iikam whiekakim simiirar bi boinmimauu irkakim. Kara kamim Adi Komii siir piugana saiirim hapairanim simiir bii nwowiyim simiirar boinmimauugin. Kara minam naingwokin sima ta Yai Win Kibiya ta kara boinmimauuwa iki iikam nhirim sim, wi sima nwoki anaaninkii haiginiuwim. Kara minsi nididgin dimin taeminim biya kara tirim simiirsi mi ti tariinan kara mi tirim yim wi naekak nwo rani. ³Taitasin ti inkamin yipiki kanaka namin hiriir, yio Grikan inkamkin siya Judami piugana saiir tani mi nim krma kimidiniya ha boin sima Taitas siir miois aiir kitiyopnir haiyam tirim mi Juda hapairan inkam komii komiiyim naingwo tibmiiyim sima siir miois aiir kitiyopnir haiyam ini boriisopim Juda simiir inkamnan nwowam mi siya wi simaka iripa nwoki owim. Niingaka. ⁴Mi nim krma ti kamim ti dimin iiriin hiriinan dimusi bi boinkikim kam nhirim yipiki yaimwoni boin karamae nwowiyim sima krimiir nomiiyau nwokim mi sima Krai siir yai imiir bi sibgu wakaeyokna apkim, yim sima Taitas siir miois aiir kitiyopnir haiyam tirkim. Mi ti kamim krimaka nini oniyim krma bi ninokninkinkim diminin sima napiyin. Mi sima kamim dimin taemin nini kigninprionakiiyim sim haniin nwokim dimin taemin kibi kibiiyim Krai siirim rirmiiya krma naingwo tibmii apiyim simiir. Krma tariinanin Moses siir siyu komii iir nwo rani mi krimiirin wi siya nanmaiwarkaina rani, yipiki biya Juda iikamim sima napin. Dimusi rani, krma mi Krai Jisis siya, krma ini nwiruwat ywowiskiyim. Mi ti inkamin krimiir kiyaiyam minin krma Mosesni siyuin biyanin siir napim nim wi inkamin maeyauwa mii biyie miriia sae nwokaiyin wi si hiniin pi ywowin. ⁵Mi krma simiir yaimirsim kwir bi swoki wakaeyokna apmiminkim. Dimusi rani, krma Adi Komii siir yaiya kimiir wokmaihaiginiuwana saiirin sibgu kigriraowi mi kima wi ta hiriinan saiirsi nwowi iki yai bibiyeyim simiir wakaeyokna apim.

⁶Mi ti kamim hapairanim yipiki inig komii komiigakim mi iki iikam nhirim Adi Komii siir piugananim sim kigriraowiyim mi an kara ha naingwowi ti inkam komii komiiyim sima mi owa ya kariir whwonkam idan ya dimin komii rani. Dimusi rani, Adi Komii siir whwonkam idan iikam whiekakim ini hiri hiriinankinar nwoswowim. Mi kamim yipiki simiir inigim komii nwowim, sima kariirin yaeya yai boinmauwam bi swoki boinmauugim ti yayim kara boinmimauuwanim simiirin. ⁷Mi sima hiriir yinokninkin Adi Komii siya kariirin yai miyik miyik imiirar hauugin mi siya kariirin ha nimbingiyin mi ina yikropkiyin mi kara ina boinmimauuwamin siir yai imiirin iki iikamim Juda iikam tani simiir piuganim simiir iikam imiir, Adi Komii siya mi imbingiya Pita siir saiir hiriinan, Yai Win Kibiya Krai siira saiir boinmimauuwam iki iikamim Judami piuganim simiirim simiir. ⁸Adi Komii siya Pita

siir whinkinsiis haiginiugin siir yai kibi aiir boinmimauuwam iki iikamim Judamiyim simiir. Ta Pita siir siya whinkinsiis haiginiuwa biiya saiir hiriinan. Mi sima bidiyar yinokninkinim kariirin Adi Komii siya nimbingin mi siyar whinkinsiis haiginiugin siir yai kibi aiir boinmimauuwam iki iikamim Juda iikam tani simiir piugana saiir iikam imiir. ⁹Mi sima ti dimin kibiyin Adi Komii siya tirkiyin kariir siir ninokninkinkiyin ti siya nimbingiyin kariir siir yai kibi aiir boinmimauuwam mi inkam komii komiiyim Adi Komii siir piugana saiirim om komii Jerusalem hiranim, Jems, Kaiapas, mi Jon, sima kimidiniya iin Banabas mi kara kririir yonkwo mi ta iin sima nonkwowa kririir ya min nisiimauuga sima wadie bidi ywokiym krira ta Adi Komii siir yaiya saiirin hiriirar boinmimauuyokiyokiiyamim iki iikamim nu haimii Judia hir nwowim simiir. ¹⁰Sima kririirin ti dimin whiruwan siirrarar boinkikin. Sima minam naingwokim krira hiniina naingwowi krira umir simiir iikam paeprikabim nu haimii Judia hiranim simiiram hauugiyim. Mi ti diminim kara tiram naingwowim kara simiirin bidiyar tirim. Iriig.

Pol siya dimin biyeyim Pita siya tirim om Antiok simiir boininkiigin

¹¹Krima iripar miriigim Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwim mi mhoiia Pita siya om Antiok hir nini kignakiyin hiran iikam imiir mi kara siirin siir whwonkam idar yik. Dimusi rani, siya ti dimin biye whirin siir tirkin. ¹²Kara siirin io whisarii bi nwokin ti dimin whiruwan siya tirin siirsika. Biiya kam nhirim Jems siya nikropkiyim om Antioka tiriir nitam, Pita siya biiya iikamim Juda iikam tani nae simaka nidwokai aekin. Mi mhoiia ti kamim Jems siya nikropkiyim ina yimbiniyim om Antioka hiriir mi Pita siya iikamim yipiki Juda iikamim simiir piugana saiir karamaeyim simiirin ina haiburgigim. Dimusi rani, siya pi nididgin ti kamim yipikim om komii Jerusalem hiranim yipiki Mosesni yayim biiyanim sim napiyim yipiki ha boinim kamim Adi Komiini siyu napiyim simiir mioisim yim kitiyopnimnir hai mi ti inkamin siirin io siya yo. Dimusi rani, ta nae siya naeya simaka saiirsika. ¹³Mi Judami piugana saiir iikam nhirim yim ta ii aiirin nae Juda iikam tani simiir piugana saiir iikamim nae simaka naeyim mi ini ta ii aiirar yadigniyn. Mi sima ti iikamim simiirin Pita saika hirar ywoki mi Banabas siya hiriinan kigin mi siya ini hiriinan siyu biye iirar mi apin mi siirin iriipi hiriinan iki iikam nhirim simaka hirar mi okmwini ogig. ¹⁴Mi kara simiirin hiriinan ninokninkinin sima Adi Komii siir yai kibi aiir sibgu ap rani mi kara Pita siirin ti iikam whiekakim simiir whwonkam idar boin, ni kira Judami piugana saiir inkamkin mi ni kira dimin taeminim Judami piugana sima tiriyim simiir dap. Mi kira ini dimin taeminim yipiki Juda iikam tani simiir piuganan iikamim sima tiriyim ini simiir napim. Mi ta hiriinan

saiirsika mi kira iikamim Juda iikam tani simiir dimusi boinmimauwi, simiir kwoin imiir kiyaeiyam mi sima wi dimin taeminim Judami piugana saiir iikam ima napiyim wi simiir nwoki apim, ha? Mi ni kirarin ti dimin hiriinanin simiir bi napkin! Mi ni kira pi nididgin Jemsni kamim yipiki kiriir nini boiniyim simiirsi. Iriig.

Mi yipiki Jisis siir yai imiir sibgu wakaeyokna apiyim wi iikam bimbiuwii nwo rani mi simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei

¹⁵ Mi nim krma iikamim yipiki krimiir yopiiyim krimiirin Judami piugana saiir naokainam nim krma iki iikamim hinda tindanim sima hiniin tani Juda iikam tani simiir piugana sae karamae rani, yipiki ha dapiyim iikam bibiyie yipiki Adi Komii siiram wakaeyokna ap karamae nwowiyim. ¹⁶ Mi nim krma Juda yiinieyim ina ninokninkinim Adi siya ha bi boinkin iikamim wadie nwowiyim yim dimugi nwo rani, yim sima Mosesni siyiuim sim napkim. Niingaka. Dimusi rani, sima Jisis Kraisni wakaeyokna apkim. Krma Jisis Krai siirarar wakaeyokna apkim mi Adi Komii siya wi kwoin ara asi naingwowi krimiirin wadie. Mi krma Mosesni siyiuin siir siyiuim sim napkiswo mi nim wi wadie di ywowi. Adi Komii siya ha bi boinkin, inkam nwirki wadiekin Moses siir siyiu komii iir bidi sibgu apim. Niingaka. ¹⁷ Mi krma ha naingwowi Adi Komii siya krimiirin ha boinkin krma wadiekin. Dimusi rani, krma Krai siir wakaeyokna apkim mi mhoiia krma ha wakaei Adi Komii siya ini ha boinin krma Moses siir siyiu komii iir dap mi wi siya nwoki grabaiginiuwim mi yio ti kwoin hiniinin yio miyik rani. Mi krma Moses siir siyiu komii iir nikwowaisii mi Krai siiramin ha ninmiininkinami krimiir grabaiginiuwam mi tiriiginin yio wi hiniina niisiimauwi, Krai siya krimiirin dimin biyie bidi tirhaiginiuwim mi krimiirin siya bidi tirkiyim dimin biyie tiramin. Ana ti yaiyim kaimwokim, aniya? Niingaka. Krai siya dimin taeminim krma naingwo tibmiiyim simiir bi tirbuwikin siya krimiirin minanar whinkinsis haiginiuwikin krma Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmii kiinim. ¹⁸ Mi ta biia kara haimriiyugiga Moses siir siyiu komii iir saeya kaimwoki niuwi mi mhoiia kara ha swoki ami siiram mi ha naingwo tibmii kiini mi kariirin dimin whirki kimbu karamae siya nwowaiginiuwi Adi Komii siir whwonkam idan mi iikamim sima wa swoki inokninkinkii, kara simiir bidiyar iki iisiimauwin ti siyiu hiriinanin mi an tari dimin biyiekibiyie iirar tirkin. ¹⁹ Biia kara miinan mirii nanaekin Moses siir siyiu komii iir napamin, kara ina ninokninkinin kara inkam biyie nwokin mi kariirin kimidiniya Adi Komii siya yonkwobumbuninkin haiginiu mi ta hiriinan saiirsika kara asi naokin. Mi kariir igsoa Krai siya asi nonkwokairinanaowidgin mi siirin Adi Komii siya yonkwobumbuninkin haiginiu mi siya ha naonamkin paeyin hiiniya nirioninkinin siir. Mi

tariinanin kariir kwoinin Moses siir siyiu iir napam naingwo rani mi ta hiriinana kara inkam miyik Adi Komii siir whwonkam idan wi sairsi nwo rani. Niingaka. Mi tariinanin kara ini rirmiiya ywokiin Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apin. ²⁰Whisarii rani, Krai siya bidi yaowin mi ti siyiuim biyanim kara simiir nap rani, yim bidi digiyim. Mi tariinanin dimin taeminim kara tiriym kara kariir kwoinairgar naingwo diriraerar tani. Niingaka. Kara Adi Komii siir yinisimin Jisis siiram naingwo tibmii mi kara siiram naingwokwonanaei yipiki kariiram naingwokwonanaeyin mi kariirsi naowin mi kariirin siya whinkinsiis haiginiugin kwoin whirua Adi Komii saika nwowim. Mi ti diminim ti tariinan kara tirim kara Adi Komii siir yinisimin Jisis yipikin kariiram naingwokwonanaeyin mi kariirsi naowin kariir whinkinsiis haiginiuwam siir kirieni tirkin. ²¹Kara ti dimin kibi kibiyim Adi Komii siya tirkiyim hinda whisarii priywokaiyamam bi tirkim. Mi kara simiirin wi digiumii haigingig rani. Niingaka. Mi Adi Komii siya iikam imiirin ha boini sima wadiekim. Dimusi rani, sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apkim biya Moseski si hauugiyim iikamim sim mi Krai siya wi di yiti. Moses siir siyiu komiiyin yio wi Adi Komii siir di tiri, krimiir boinam hiniin, krime dimin whirki bi kimbugim. Krai siya whisarii bi naokin siya bwamkakin siya asi naokin. Krai sasairgin Adi Komii siir tiri, krimiirin siya hiniin boinam krimiirin dimin whirkin bi kimbugim yio biyan siyiu komiiyin si rani. Niingaka. Iriig.

**Kimiirin wi piki hiniin dimin iki nwowaiginiuwi wadie
nwowamin Moses siir yai ima iyie? Krai siir yai ima.**

3 ¹Kima iikamim Galesianim kima iikam paipai rani! Mi kima iki kam nhirim simiir dimuam kigninkinkim kimiir kwoin imiir kiyaiyamin. Mi kima Krai siir yai kibi kibiyim simiir bi wakaeyokna apkim, aniya? Krime kimiirin bidiyar iki boinmauwim idowiiyar kima kigni haniin ta siya naonama paeyin hiiniya nirioninkin si. ²Kara kimiiramin pi dimin whiruan siiraramar srii. Kima Adi Komii siir naeyiun siirin paniin paniina hai? Mi kima siirin ti dimin taeminim Moses siir siyiu komii ieya boinim simiir wakaeyokna apim mi ha haigin, aniya? Iyie? Mi tari kima Krai siir yai imiir wakaeyokna apkim yipiki biya kima wakaeyim? Kaimwokikaimwowim yim ini Krai siir yayim sima simar ywowiskiyim. ³Mi tariinanin kima biye paniin paniina nwokim? Adi Komii siir naeyiun kimiirin siya whinkinsiis haiginiugin mi kimiir kwoinim siya kiyagim mi kima biigi biyin Krai siir yai kibi kibi imiiramin ha wakaeyokna apkim. Mi tariinanin kima ha naingwowi kima siir dimin taemin kibi kibiyim simiiramin ina sibgu apkripkaiyim kimiir kirieniyar mi kimiir kiim ini kirieya nwokripkaiyim, aniya? Niingaka. ⁴Mi ti dimin kibiyin Adi Komii siya tirkiyin yio dimin komii

rani. Niingaka. Yio dimin komiigikomii ieyairgin. ⁵Mi Adi Komii siya siir naeyiuin kimiir dimusi hauugikin dimin kirie komii komii kimiir iikamim simiir iingar nonkwo diriraerarim? Siya ti hiriinan dimusi bi tirkin kima yayiim biiya Moseski si boinmimauuwim simiir wakaeyokna apkim, iyie? Mi tari minsika, kima Kraisiir yayiim yipiki kima wakaeyim simiir warar mi wakaeyokna apkim? Yim tiriiginim yim Kraisiirairgin.

⁶Krima ina ninokninkinim. Dimusi rani, Adi Komii siir yayiim biiya profet kamim sim winkiyim sima ti hiniina winboinkikim, Ebrahim siya yayiim Adi Komii siya boinkiyim siir simiir wakaeyin mi siya ti hiniina boinki, Adi Komii siir yayiim yim kaimwowaigim mi siya boinim siya simiirin wa tiri. Ebrahim siya ti hiriinan naingwokin mi siya ha naingwo tibmiigin Adi Komii siiramim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya hiniina asi boinkin siya dimin whirkin bi kimbugin. ⁷Kima ti hiriinan siyiu kaimwowin ti kwaboinamin siir dinokninkin. Iikamim yipiki iinokiinok Adi Komii siiram naingwo tibmii kiiniyim mi sima dimin taeminim siya boiniyim simiirin ha tiri, sima simaigim Ebrahim siirgisir yinieyim. Dimusi rani, yim sima Adi Komii siiram naingwokim Ebrahim siya boina siir saiir hiriinan. ⁸Adi Komii siya iikamim Juda iikam tani simiirin bidi bidiniyar ninokninkinkin sima wi simbi naingwo tibmii Yai Win Kibi aiiram mi sima wi wadie simbi nwowi. Dimusi rani, simiir kwoinim aowa aowa hiniina naingwokim Adi Komii siya ta siya boina wi saiir hiriinanar tiri. Mi ta hiriinan saiirsika siya biiya Ebrahim siir asi boinkin siir yai kibiyim yipiki wi mhoyia nimbiyami mi yipiki siya siirin hiniina boinin, mhoyia kiriirsiyin kara iki iikam whiekakim iki omom omomim simiirin wi yapayapa tirhaiginiuwi kiriir kirieni. Ebrahim siya ti yai imiiram naingwo tibmii kiingin mi siya ti hiniin asi boinkikin, Adi Komii siya wi ti hiniina tiri. Mi Adi Komii siya hiniin asi boinkin siya dimin whirki bi kimbugin. ⁹Mi yipiki hiniina naingwowi Adi Komii siya ta siya boina wi saiir hiriinanar tiri mi Adi Komii siya simiirin wi hiniina boini, sima dimin whirki bi kimbugim ta biiya siya boina Ebrahimni, Ebrahim siya dimin whirki bi kimbugin.

¹⁰Mi iikamim yipiki ti yayiim Moseski si winkiyim biiya simiirar napkripkaii mi Adi Komii siya wi io simiir nwowi mi simiirin wi siya tioidwomaii. Dimusi rani, siir yai kibi kibiyim Yokwo Komii saeya boinkiyim ti hiniin, iikamim yipiki ti yayiim biiya Adi Komii siya boinkiyim Mosesni simiir wakaeyokna api ti yokwonau hir nwokaiyim sima simiirin hiriyar wakaeyokna apswa mi hiriinan tir karamae nwowi simiirin wi Adi Komii siya tioidwomaii. ¹¹Mi yayiim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwokaiyim yim ti hiniina boinkim, iikamim yipiki ha naingwowim Adi Komii siya dimin siya boinin siir wa tiri mi Adi Komii siya simiirin wi hiniina boini, sima dimin whirki bi kimbugim

mi sima wi Adi Komii saikar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin. Mi tariinanin kríma ina ninokninkinim Adi Komii siya wi inkamin Mosesni siyiu komiiyin bíiya Adi Komii si hauuwin siir wakaeyokna apim wi sairsi nikiu rani, siirin hiniin dimin whirki bi kimbugin. Niingaka. ¹²Mi siyiun Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyin yio saika bi namasugin. Niingaka. Adi Komii siir yayim Yokwo Komii hir nwowim yim ti hiniina boinkim, ti iikamim yipiki Mosesni yayim sim wakaeyokna apim, sima simiirar wakaeyokna apkripkaii mi ta hiriinan sairsika sima wi hiriinan asi nwoyokiyokiii Adi Komii saikan.

¹³Krimiir igsopa Krai siyar yokwokairinanaowid mi siya miyiiknan bi nwokin mi siya ha naonamkin mi ta hiriinan sairsika siya krimiir asi whinkinsiis haiginiugin kríma Moses siir siyiu komiini yayim simiir haiburgigim yipiki Moses siir yai ima boinim krimiir nonkwobumbuninkinam. Adi Komii siir yayi ta hiniina boinka, inkam nwirin yipiki inkam nhirkim nisomaowi mi paeyin hiiiniya nirioninkinin si ninkin irinugii, yio tiriiginin yio min niisiimauugin siirin Adi Komii siya bidi yimbingiyin nonkwobumbuninkinamin. ¹⁴Mi Adi Komii siya Krai siirin minam tirkin siya biyie nwowim mi pi naowim mi ta hiriinan sairsika ti dimin kibi kibiym yipiki bíiya Adi Komii siya boinkiyim Ebrahimni dimin kibi kibiym, yim Jis Krai siirgisiirgim yim wi iikam imiiram niti yim wi Juda iikamim simiiram nit rani. Krai siya ti dimin hiriinanin siir asi tirkin mi kríma iikamim wi siir naeyiu iir nwoki haiym yipiki bíiya siya boingigin siirin wi siya nikropkii mi kríma ti hiriinanar naingwokim Adi Komii siya ta siya boina wi sair hiriinanar tiri. Iriig.

Mi yayim yipiki Adi Komii siya hauugiyim Mosesni yim ti yayim Ebrahimni siya hauugiyim simiir maeyau aiir bi kisina onawidgim

¹⁵Ti kariir nomiiyauim, tiriiginin yio krimiir siyiu ieya. Mi inkam nwiso sowa diriyar boinkii diminin sowa tiranin siir mi sowa siirin ha winkii gavmani yokwowa sair mi mhoiia wi inkam nwirki swoki kisina haigin tani ti yayim sowa winkiyim yim wi hiriyar nwowi ti sowa winkiyim bíiya simiir hiriinan. ¹⁶Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin, Adi Komii siya Ebrahim siir kitibmii boinkikin mi siir prinou ikim. Mi Adi Komii siir yayim Yokwo Komii hir nwowim yim siir yinieym simiir wara bi boinkin mi simiir hoimgak bi mi imbingin. Niingaka. Yim siir yinisim nwiruwani siirarar nimbingin mi ti yinisim nwiruwani yio Krai siyairgin. ¹⁷Kara ha naingwowi kima ti diminin siir dimin mwokimwowin siir dinokninkin. Bíiya Adi Komii siya Ebrahim siir kitibmii boinkikin yipiki siya tirana. Mi biewii 430yim ha namkiyim mi Adi Komii siya siir siyiu komiiyin Moses siir hauu. Mi yayim wi swoki iinak rani, ti Adi Komii siya nimbingiyim mi siya boinmimauugiyim

Ebrahimni mi sima wi hinda priiywokaeyam tani. Niingaka. Yim wi hiriyyar nwoyokiyokiiyami. ¹⁸ Mi krime ti yayim Adi Komii hauuwim Mosesni simiir wakaeyokna api mi krime dimin kibi kibiyim Adi Komii siya nimbinim simiirin ha haii mi tari ta kitibmii boina Adi Komii siya kitibmii boina Ebrahmnaka ya wi naekak nwo rani mi tariigina ya kaimwo rani. Mi krime ti dimin kibi kibiyim siya nimbngiyim simiirin wa haii. Dimusi rani, nimbina yipiki Adi Komii siya nimbngiya Ebrahimni sairsika, Mosesniya sairsi rani.

¹⁹ Mi ti yayim Adi Komii siya Mosesni dimusi hauugin? Adi Komii siya ti yayim iikam imiirin minam hauugin krimiirin hiniina niisiimauuwim ti diminin krime tiriyyin yio miyyik rani, yio ini biyye ywowin. Mi Moses siir yayim yim ini krimiirar niki kigrirao kripkaiyyim mi wi Ebrahim siir yiinie ieyar nitbudgii yipiki biyya Adi Komii siya boinin inkamin. Adi Komii siya siir yayim siir paekwosim imiir boinkikin mi yim sima simiirin Moses siir boinmauu. Mi inkam nwiruwan Adi Komii siya mi iikam ikim simiir bopwowar nwowiskiyin siyairgin mi siir yayim siya pi simiir boinkii mi yim sima pi kwoin whiruwar mi okii simiir tiramin. ²⁰ Mi Ebrahim siirin yio Adi Komii sikisiyar boinkikin ti nimbinim siya tiranim siir. Mi ya ta iia ya bopwonau nwowan inkam karamaeka simiir bopwonau nokwokairiowam Ebrahim siir tiram kwoin whirua siya nwokiyam ti dimin iiram. Adi Komii siya ti hiniina boinkikin siya wi hindara priitirkii ti siya boinin simiirin. Mi ta nimbina Adi Komii siya hauuwa Ebrahimni ya ini ti yayim Adi Komii siya hauuwim Mosesni ini simiir kou ywowa.

**Moses siir siyiu komiiyin siya siyairgin krimiir kigriraowiyin
krimiir nikiunamam Adi Komii siir kingiin hiriir namam**

²¹ Dimuga? Mi ti yayim yipiki Moseski si hauuwim iikamim sim mi ta nimbina Adi Komii siya hauuwa Ebrahimni sima bidi yikripa? Niingaka. Mi yai kibigi nwokiswo ya iikam imiirin wi saeyar pi whinkinsiis haiginiuwun iripa Adi Komii saika nwowam mi Adi Komii siya wi ha pi boinin ti iikamim yim iikam wadiekim. Dimusi rani, sima ti yai kibi imiir wakaeyokna apkim mi sima wi hiriinan nwo rani. ²² Adi Komii siir yayim Yokwo Komii sair nwokaiyyim yim krimiirin ti hiniina boinkim, iikam whiekakim dimin biyye tirim nim krime ini paeyin uridgi nitkiiyin ini siir hiriinan ywowim. Mi ti iikamim yipiki wi Jisis Krais siir wakaeyokna api mi Adi Komii siya simiirin wi ha boini sima wadiekim. Dimusi rani, sima hiniina naingwo tibmii kiini ti dimin taeminim biyya siya nimbinim simiirin wa tiri.

²³ Biyya Krais siir yayim niki it karamae niki owim mi ti yayim Moseski si hauuwim iikamim simiir krimiirin sima kigriraokim mi krime simiir wakaeyokna apim mi ini Adi Komii siyar tirbudgiyin dimin

kibigikibi iirar Krais siirin yipiki krima sibgu wakaeyokna apanin. ²⁴Mi ti hiriinan sairsika ti yayim yipiki Moseski si hauuwim iikamim simiir krimiir kigriraowam yim min niisiimaugim krimiirin, krima miyik rani mi krimiirin min mi tirkikin krima Krais siiram niwitamim mi Adi Komii siya wi ha boini, krima dimin whirki bi kimbugim. Dimusi rani, nim krima hiriyyar naingwo tibmii kiini ti digworaekwowim siya nimbinim, siya wa tiri. ²⁵Mi tariinanin Krais siir yai kibiyim yim bidi yitkiyim mi Moses siir siyiun krimiirin siya kigrirao rani, yio bidi digiyin. Iriig.

Naingwo tibmii saisaiga Adi Komii siir yinisisim krima nwowana

²⁶Wim kima Adi Komii siir yinisisimkim. Dimusi rani, wim kima ha naingwo tibmii kiini, dimin taeminim biya siya boinim siya wa tiri mi nim krima wi iripa kwoin whirua Jisis Krais saika nwowi. ²⁷Mi wim kima Adi Komii siir yinisisimkim. Dimusi rani, biya iikam kimiirin yipiki iikam nhirkim baptais haiginiuwim, sima kimiirin Krais siir inigni baptais haiginiugim mi kima iripa asi nwowi Krais saika. Mi Adi Komii siya kimiiramim wi Jisis Krais siiram siya naingwowiya wi sair hiriinan naingwowi. ²⁸Mi ta hiriinan saisika ti hiriinan asi tirkin mi tariinanin iikam kima isido whisa bi nwoko Juda piugana sima mi Juda piugan tani yim sima mi iikamim hinda whisarii mii priimiriyyim mi iikamim rirmiya nwowiyim yim sima mi wigkamim yim sima. Niingaka. Adi Komii siya ha naingwokin yi ti hiriinan siyiun yio dimin komii rani. Iikam whiekakim ini hirii hiriinankinar ywowim. Dimusi rani, krima Krais Jisis siirgim. ²⁹Mi kima Krais siirginiuwu mi wim wi Ebrahim siir yiinie nwowi mi ta hiriinan sairsika mhoiya kima wi dimin kibi kibiyim simiir asi haii yipiki Adi Komii siya nimbinim Ebrahimni siir hauuwam. Iriig.

Mi krima miyyan kam Krais siirsiyar nwowi Adi Komii siir yinisisim

4 ¹Yai nhirim yim ti hiniingim, yinisisim nwirin dimin taemin whiekakim siir adin siirim yim wi siya haii mi simiirin wi siya kigriraowi mi iya siya yinisisimar niki owa siya ti dimin hiriinanin simiir bi haigin, siya inkamin hinda siir adni mii whisarii priimiriyyin siir hiriinan nwokin. ²Mi siya ini yinisisimar niki okripkaiyin mi siya iikamim simiir yai imiirar wakaeyokna ap yipiki siir kigriraowiyim mi siir dimin taeminim siya haiyanim yim wi ta iya siir ad ieya nimbingiya saiirar nadigiwu mi siya wi haini haii simiirin. ³Mi biya nim krima ti yinisisim siir hiriinan nwokin mi krimiirin dimin biye saeyar widnonkworinugim mi krima uridyiu bibiyeyim mi iki dimin bibiyeyim ti nuin siirim simiir asi wakaeyokna apkim. ⁴Mi ta iya yipiki Adi Komii siya nimbina saeya nitkiya mi siya siir yinisisim iirin ha nikropkiyin mi siya ini inkamar yimbiyamin. Mi siirin wig ira saeya yaokainaki mi siya

ini yaiyim yipiki biya Moseski si hauuwim Juda iikamim simiirar mi wakaeyokna apkin. ⁵Siya ti dimin iirin dimusi bi tirkin siya krimiirin wi hiriinansi nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi iikamim yipiki Mosesni yaiyim sim wakaeyokna apim krimiirin wi saeya nwoki owaiginiuwim rirmiiya. Mi krma wi Adi Komii siir yinisisim nwoki owim, siir yinisisim siir hiriinan yipiki wi dimin taeminim Adi Komii siya nimbinim krimiir simiir haii.

⁶Dimusi rani, wim kima siir yinisisimkim, Adi Komii siya siir naeyiu iir bidi yikropkiyin yipiki siir yinisisim siir kwoinau hir nwokaiyin kimiir kwoinau waraur nwokaiyam. Mi Adi Komii siir naeyiuin krimiirin yio min tirkin krma mairgimairga nwowim mi Adi Komii siir boinim, kira krimiir adgin, kira krimiir adgin. ⁷Mi tariinanin kima wi ii priei nwo rani, iikamim yipiki maeyaua mii biyie miriia sair hiugripkiikikaiyim simiir hiriinan. Niingaka. Wim kima Adi Komii siirgisiir yinisisimkim. Dimusi rani, kima Krai siir wakaeyokna apikim mi wim kima Adi Komii siir yinisisimkim mi kima ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim krimiiram yipiki siir yinisisimim, krma simiirin wa haii. Iriig.

Pol siya iikamim nu haimii Galesia hiranim simiirsi naingwoyimyokin.

⁸Biya Galesia kimiir iikamim iriipi hiriinan wim kima Adi Komii siir bi mi inokninkinkim mi ti uridyiu bibiyeyim mi dimin taemin nhirim kima naingwo tibmiiyim, yim Adi Komii siir hiriinan tani. ⁹Mi tariinanin kima Adi Komii siirin ina ninokninkinin. Mi kimarin ha ninokninkin tani Adi Komii siya kimiirgikimiirgin, kimiirin siya bidi yimbingiyim siir yinisisim nwowam. Mi ti uruwai siyaowaiyim tidiiyuni kima nikrimtio iupimpit kuukaiyiuwim kimiir widnonkworinuwwim wim ini simiiram swoki akaininkirionaim. ¹⁰Mi kima ti dimin taemin hiriinanin simiir napim mi kima hiriyar naingwowi Adi Komii siya kimiirin wi hiniina boini, kima wadiekim. Dimusi rani, wim kima ii bwanim mi biewiiyim yipiki biya Moseski boinim krimiir iikamim Judamiyim krma simiir napim. ¹¹Mi kara iikam kimiiram naingwokiym mi kara ini nididkakar ywokiyn dimin taeminim kara tirim yim wi hindara priiwwokaeyami. Dimusi rani, ti yaiyim ti tariinanin kima wakaeyokna apim yim naekak bi nwowikim yim ini ti yaiyim biya kima niki apim naekak nwo karamae nwowim ini simiir hiriinan ywowim mi kima Adi Komii siirgisiiram sibgu wakaeyokna ap rani, ini niingar ywowiskiyim.

¹²Ti kariir nomiiyauim, kara kimiirin pi igao yai hiniina boinkii, kima wari Moses siir siyu komii kimiir kigriraowin siirin digiumii ti haimriiyugig, kariir hiriinan ta hindara kara mi priiyakiirirara siyu komii siiram ninkiriona karamae nwoa sair hiriinan. Mi an kara ini iikam kimiir hiriinan ywowin, yipiki biya Moses siir siyu komii ieya kigrirao

karam nwowim simiir hiriinan. Biya kima kariirin dimin biye bi tirkim mi kara ina ninokninkinin tariinanin kima kariirin wi kimbu rani. ¹³Kima ina ninokninkinim biya kara bigibii kimiir waraur nita ya dimusi rani, kara maki niigin mi kariir kwoinin ha kisina haigiyin mi kara Krais siir yai kibi kibiyim kimidiniya kimiir boinmimauu. ¹⁴Mi dimin biyeyim kariir tirkiyim mi an kara ini makar iyyin mi kimiir kwoinin ti hiniina yaingwo kara miyiknan nwo rani mi kima kariiram naingwo karamae bi nwokim mi kariirin digiumii bi mi haimriiyugigin. Niingaka. Mi kima kariirin hapi Adi Komii siir paekwosim iir kima haiiyin siir hiriinan haigim. Mi kima kariir haiwinim wim hapi Jisis Krais siir nasi haigim. ¹⁵Biya kima kara nita kima mairgimaiga prasae bi kinkim. Mi tariinanin kima kariirin paniina naingwowi? Kara tiriiginim iikam kimiir boini biya kara kimakar nwowa wim kima kariiramar naingwokwonanaekim. Mi kima ti hiniina naingwokim, krma wi krimiir yapa yapa nhwo imiirar habaii mi krma simiirin wi Pol siir hauugii mi siirin wi sima nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi kimiir kwoinin kariiram naingwokwonanaeyim dimusi swoki kisina haigim? ¹⁶Biya kima kariiramin naingwokwo prasae bi kinkim mi tariinanin an kara ini kimiir sau omomnan yamwoiuin. Dimusi rani, mi tari kara kimiirin yaimwower boinkin, aniya?

¹⁷Mi ti Judami iikamim yipiki naingwo tibmii kinim kimiir miois imiir kitiyopnimnir haiyam tirim, yim sima nimbinpai nimbinpai kimiir nimbinam tiri mi sima wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani yim minam tiri kima aru kariir nwokiyim. Mi sima ti hiriinan minam tirkim kima simiiraramar nwoki sibgu aingwo iskiyim mi simiiraramar nwoki apim. ¹⁸Mi simiir miya wadiekiswo mi sima kimiiram naingwokiswo kimiir whinkinsiisam mi wi wadieyar pi ywowin. Hiriirar dwo! Mi sima iinokiinokin wadie kimiiraramar nwowi iya kara kimaka tir nwowi, yio ti hiriinan siyiuin yio miyik rani. Sima ti siyiu hiriinanin kara tirin iya kara kimaka iripa waraur nwowa mi ha tira sima saiir hiriinanar ti swoki tir. ¹⁹Ti kariir nomiiyau kibiyim, kara ini wiga yaeya yinisim nwir swoki aokainam tiriya mi saeya diriisusuwiya ini saiir hiriinan ywowa. Kara ini hikak nwowin, biya kara naingwowa kimiiram kima Krais siir sibgu wakaeyokna apam. Mi tariinanin kara ini hikakar swoki owin mi kara minam nwowi kima Krais siiram swoki sibgu wakaeyokna apim mi kwoin whirua saika nwowim. ²⁰Kara ha naingwowi kara ini kimakar nwowin mi ta hiriinan saiirsika kara iig yai paniinsi boinkisi ta yokwo aiirin kimiirin. Kara minam naingwowi kimiir whwonkam ida nokwowim mi kimiir kwoin imiir ninokninkinim mi kara kimiirin wi iig yai boin tani kimiir whinkinsiis haiginiuwamin. Mi kara ti arugi aru nwokiyin, kara ninokninkin tani kara kimiirin wi paniin paniina namisi whinkinsiis haiginiuwu mi ta hiriinan saiirsika kara kimiirin iig yai asi boinkikin mi yai hinsima asi mi boinkikin kimiirin. Iriig.

Ti niwiiyin Sera Hega sowiirin yio aknain krimiir niisiimauugin

²¹Kara kimiir sriiyam tiri, yipiki Mosesni siyiu komiiyin siir aowa nwowim mi kima ina sibgu ninokninkin kiinim ti siyiu komii siir siyiu mwoki mwowim, aniya? ²²Mi Adi Komii siir Yokwo Komiiya ya hiniina boinka Ebrahim siya yinisim yinkamiyino nwise iyio, nwirin yio wiga Hega dapiya saiirgin yipika Sera saiir mii miriia mi nwirin yio Seranikin yipiki siir biiyan wiga Hega ya mhoiiyan aeya. ²³Mi ti siir yinisimin ta wiga whisarii mii priimiriya saeya naokainain, saeya siirin whisarii bi naokainakin. Dimusi rani, saiirin Ebrahim siya nonkwonaka mi siya saika iripa piu ha nwowin mi saeya ini yinkakar ywokiya. Mi yinisimin yipiki Sera saeya naokainain saeya siirin whisarii bi naokainakin saiirin Adi Komii siya nimbingin mi siya whinkinsiis haiginiugin saiirin mi Ebrahim siya iripa piu saika ha nwowin mi saeya ini yinkakar ywokiya. ²⁴Mi ti yaayim yim dimini haniin krimiir boiniyiokim. Tiki wig iso yo ti kitibmii boin kwiso yipiki biiya Adi Komii siya nimbingiyo iikam imiir, yio sowiir nikriigo. Hega ya yaayim biiya Adi Komii siya hauuwim Mosesni mhiu Sainai kiu hir ya simiir nikriiga. ²⁵Tiki inig Hegan yio mhiu Sainai siir nikriigin nu Arabia hiranin. Mi om komii Jerusalem yipikin Juda iikamim simiirin mi iikamim yipiki hir nwowi ikim yim wig Hega saiirgin. Dimusi rani, Hega saeya yinisim yinkamiyin naokainaka mi siya siir yopiya saeya miriia wi saiir hiriinanar swoki tiri. Siya wi hinda whisarii mii miriian inkamar mi owi. Mi ta hiriinan saiirsika iikamim yipiki Mosesni siyiu komii si napim yim saiir yinisim iir nikriigim. Sima Moses siir siyiu komii iirin minam napkim sima ha naingwokim Adi Komii siya simiirin wa nwoki boinim sima dimin whirki bi kimbugim mi ti yaayim ti sima wakaeyokna apim yim wi simiir tir tani dimin whirki kimbu karamae sima nwowam. Niingaka. Tiki yaayim simiirin wi simar swoki hidi. ²⁶Mi wiga Sera nikiuwiya ya min nikriiga yaayim Adi Komii siya hauugiyim Ebrahimni ya simiir nikriiga. Saeya Adi Komii siir omin Jerusalem nikiuwiyin yipikin Mosesni siyiu komii kou siya nwo karam nwowin siir nikriiga. Yim sima siir bidi haiburgigim mi nim krma iikamim yipiki Kraisni yai kibi kibiyim sim wakaeyokna apiyim, saeya ini krimiir yopiinan ywowa mi nim krma ini saiir yinisimnan ywowim. ²⁷Adi Komii siir yaayim yim ha boinkikim, Jerusalem Adi Komii siir om hir nwowin yipiki wi mhoiia nimbiyami yio wi bimbiuwii nwo rani, yio wi ti Jerusalem ti tariinan nwowin ti nu iir wi siir haiburi. Krma ina ninokninkinim tiki yaayim yim kaimwowaigim. Dimusi rani, Adi Komii siir yaayim Yokwo Komii saiir nwokaiyim yim hindara boiniyiokim ti om whiso sowiir nikriiyo yo ti wig iso owa. Ya hiniina boinka,

kira ta wig pioa yipiki biiya yiiniekek niki o karamae nwowa, kira maigimaigargar dwoki! Kima kairwao boinki mi yaiya whiipani

haniin damai kimiir wiga yipiki biia yinpiugak nwo karam nwowa mi yinisim naokaini kimpipisu hai karamae nwowa saiiram. Yipiki wiga saiir kamki sopkiya saiir hiriinan nwowa saeya wi yinisim kasa kasa swoki iyio rani mi saeya wi wiga kamkak nwowa wi saiir haiburi.

²⁸ Ti kariir nomiiyauim, Aisak siya Ebrahim siir yinisimkin. Dimusi rani, nimbina Adi Komii siya boinkiya siir saiirsika. Mi ti hiriinan siyiu kaimwown nim krma Ebrahim siir yinisim asi mi owi. Dimusi rani, ti yai imiirsika. ²⁹ Mi biia yinisimin Hega saeya naokainain yio. Dimusi rani, saiir kamin iripa piu saika nwokin, siya yinisim yinkamiyinin yipiki Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwun wig pioa niinga Sera nikiuwiya saiir saeya naokainam siirin siya siyiu miyiknan bi tirkin. Mi tariinanin ta ii aiirin iikamim yipiki Mosesni siyiu si napim sima krimiirin miyiknan bi tirkim yipiki Adi Komii siir naeyiu siir haiyim biia yinisim yinkamiyinin biyeyin siya tira yinisim miyik iir saiir hiriinan. ³⁰ Mi yayim Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir nwokaiyim yim hiriyar boinkim? Yim ha boinkim, wari wiga hinda whisarii mii priimiriya saiirin ti nhiinkriropki saiir yinisim yinkamiyinin saika. Mi saiir yinisimin yio adin siir digworaekwowim wi wara hai rani, ti yinisimin yipiki biia Adi Komii siya nimbingiyan wiga saiir whinkinsiis haiginiuwam saeya naokainain saikan. Mi kima ti yai bibiyeyim simiirin digiumii haimriiyugig, ti kamim sima boinim hiniin, kimiir miois imiir kitiyopnir haiyam. Yim ti yayim kimiir kwoinim wi sima tirbuwi, inkamin maeyaua mii biye miriia saiir hiugripkiikikaiiyan siir hiriinan. ³¹ Ti kariir nomiiyauim krma wiga yipiki whisarii mii priimiriya saiir yinisim tani mi krma yayim biia Isrelmi iikamim simiir widnonkworinuwa simiiram kipi ninkiriona wiga yipiki hinda rirmiia nwowa ini saiir yinisimnan ywowim. Krma hiriyar naingwo tibmii kiini Adi Komii siya wa tiri biia siya boina saiir hiriinan. Iriig.

**Nim krma iikam rirmiia nwowan iikamkim mi
krma wi rirmiia hiriyar nwokripkaii**

5 ¹ Krimiirin Kraisi siya bidi kiyaiyim yayim biianim simiirsi, simiir haiburgigim mi nim krma ini iikamim yipiki maeyau biyeya mii biye miriia saiir hir hiugripkiikikaiiym mi hir ha haiburgigim ini simiir hiriinan ywowim, krma ini rirmiia ywokiym mi tariinanin krma ini wadiyar ywokiyan mi ini Adi Komii siir kwoin iirarar napiskiyim. Mi kimiir kwoinim kirie dwo, iikamiyam kipi kiwaki kimiir swoki kiyaiyamin ti dimin hiriinanin simiir napam iikamim yipiki maeyauwa mii biye miriia saiir hir hiugripkiikikaiiym saiir hiranki nitiyim whisarii mii priimiriyim ini simiir hiriinan ywowim.

² Ti dimin taeminim simiir wakaeki. Kara Polkin, ti hiniina boinkiyin. Mi kima kam nhirmiiyam kiwakii kimiir miois imiir kitiyopnir haiyim mi

ta hiriinan sairsika Adi Komii siya wi hiniin asi boini, kima wadiekim mi ti diminin Krai siya tirin kimiir whinkinsiis haiginiuwam mi kimiir sibgu grabaiginiuwam yim wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani mi Adi Komii siya wi ta hiriinan sairsi boin tani kima wadiekim. Niingaka. ³Kara kimiirin kaimwower swoki boinkii. Tiki kamim yipiki kam nhirmiyam kiwakiyim simiir miois imiir kitiyopnir haiyim mi tari Adi Komii siya wi ha boini simiirin sima dimin whirki bi kimbugim. Mi sima iki siyiu komii whirin siir yai imiir wakaeyokna ap biiya Moseski si hauugiyin Juda iikamim sim. ⁴Mi kima iikamim yipiki yayim Moseski si hauuwim iikamim simiir, simiir wakaeyokna api mi Adi Komii siya wi ha boini sima dimin whirki kimbugim mi Krai siirin digiumii bidi haimriiyugigin. Mi kima dimin kibiyin Adi Komii siya priihauuwim siirin digiumii bidi haimriiyugigin mi siya kimiirin wi swoki whinkinsiis haiginiu rani. ⁵Mi nim krma iikamim ti tiranim nim krma Adi Komii siir naeyiun siir kirieni nwowi, yipiki krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin. Mi nim krma hiniin hiniina naingwowi tiriiginim Adi Komii siya boinim yim kaimwowaigim. Mi siya wi siya boinim wi hiriinanar tiri. Mi nim krma siiramar kaoraraowi siyar boinim krimiirin hiniin krma dimin whirki bi kimbugin. ⁶Mi krma Jisis Krai siir siyiu iir napi mi krma krimiir miois imiirin ha mi kitiyopnir haiiga windi mi simiir mi kitiyopnir hai karamae mi owi, yio dimin komii rani mi yio wi krimiir whinkinsiis haiginiu rani mi wi Adi Komii siir tir tani siya krimiirin hiniina boinim krma dimin whirki bi kimbugim. Mi yio dimin komiigi komiyyin yio ti si mi krma Adi Komii siiram sibgu aingwowi mi krma wi nwirni irniyam nwoki aingwokwonanaeyim mi wi dimin miyyik miyyik imiirarar niki tirim.

⁷Mi biiya kima Krai siir yai imiirin wadieyar niki wakaeyokna apkim mi tariinanin kima kimiir kwoinim dimusi kintinuwi. Mi kima siir yai imiirin wi ii priei wakaeyokna ap rani? ⁸Adi Komii yipikin kimiir nimbingiyin siir wakaeyokna apam kimiirin siya tirkikin siir yai aiir wakaeyokna apim. Mi ta hiriinan sairsika ta yayia ti kamim yipiki kimiir niksisaeyim yim yayim yim Adi Komii siya bi hauugim simiirin. ⁹Mi hu nasin siir nauin yio komii rani mi kira siirin sibgu sibgu hai karamae nwowi mi siya ha mimbirgii mi ti kip whiekakim simiirin wi siyar niinopkii mi iikamim wi siir nae rani. Mi dimin biyie biyieyim yipiki kima napiyim yim dimin komii rani mi mhoyia ti dimin kibiyin ti kima napim wi siya tirbugi. ¹⁰Kara hiriyyar naingwowi Biyan Inkam Komii siya wi kimiirar kinsiis haiginiuwu mi kima ti yayim biiya kara boinimauuwim simiirin wi yaeya naingwo rani mi ti iikamim yipiki kimiir kwoin imiir kiyaliyim, simiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini dimin biyieyim sima tirim simiirsi.

¹¹Iikam nhirim yim hiniina boinikim, ti iikam imiir kara nowomwarkaiyuwin siyiun simiir miois imiir kitiyopnir haiyam

mi kara ti hiriinan siyiun tirkiswo mi sima kariir dimusi swoki onkwobumbuninkini? Mi kara ti hiriinan niisiimauugiswo mi sima wi kariir di tirbuwi. Dimusi rani, kara simiirin Jisis Krai siya naowa paeyin hiiniya nirioninkinin si saiir niisiimauugin. Mi ta hiriinan sairsika sima hindara asi nanaakim. ¹²Kariir kwoin komiyyin ha naingwowi tiki iikamim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim mi kimiirin siyu mwoni niisiimauu karamae nwowiyim tiriiginim iikamim naingwo tibmiyyim kimaka nwowim, yim sima kimaka kipi namasu yim arugi aru dwo.

¹³Ti kariir nomiiyauwim, kimiirin Adi Komii siya bidi yimbinim wari dimin biye biyeyim yipiki kimiir kwoin ima napim simiir haiburgigim inkamin maeyau biyeya mii biye miriia saiir hiugripkiikikaiyin mi hir ha haiburgigiyin siir hiriinan. Kima sibgu sibgu dwo kimiirin Adi Komii siya bidi kiyaiyin ti dimin biyeyim simiir hiranki mi kima kimiir kwoin imiirin kipi kiwaki ti dimin biyeyim nuanim simiir swoki apim. Kimiirin ti dimin biye biyeyim simiir hiranki bidi kiyaiiyim mi kima irni nwirni dinan whinkinsis ankinsis dimin kibi imiiram napam. Dimusi rani, kima irni nwirniyam ninan aingwokwokim. ¹⁴Mi Moses siir siyu komiyyin siirgisiir siyu komiyyin siir yaimwokiayimwowim yim ti hiniina boinkikim, kira iikamim kiriir omaka kingiin waiyim simiiram naingwokwowiyim, kiramar naingwokwowiyim hiriinan daingwokwo. Mi kira ti hiriinan dimin imiir napi mi mhoiia kira wi dimin kirieki kirieyin ti siyu komii ieya boinmauwim wi siir nwoki apim. ¹⁵Mi kima, kima kimar ninkinwaomwarkii boini mi kima kimar niniinansaowi mi kima wi mintiraona kimasiyar, wim wi kima kimar pi tirbunaecisi. Mi iikamim yipiki yai ninkinwaomwarkii boiniyim mi yai min niniinansaowiyim yim ini niimauan wraisu biyeyim wraisu mirisima sairsi niniyim ini simiir hiriinan ywowim. Wim wi kima kimar swoki onkwobumbuninkinaei ti niimauan wraisu biyeyim simiir hiriinan sima sima nimpiwomwitiyim. friig.

**Adi Komii siir naeyiun dimin miyyik miyyik siyar tiri
mi kimiir kwoinim pi dimin biye biye tiri**

¹⁶Kara ti yayim kimiir boinkikim Adi Komii siir naeyiun siiram kiwaki kimiir whinkinsis haiginiuwim mi kima wi Adi Komii siir yai imiir nwoki wakaeyokna apim mi wi hiriinan sairsi nwowi kima wi ti dimin taeminim kimiir kwoin ima naingwowim wi simiir nap rani. ¹⁷Kara ti yayim kimiirin dimusi boinmauw rani, dimin taeminim kimiir kwoin ima naingwowiyim yim ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyu ieya naingwowiyim yim sim tani. Mi dimin taeminim Adi Komii siir naeyu ieya naingwowiyim yim ti dimin taeminim ti iikami kwoinki naingwowiyim yim sim tani, yim ini sau omomnan ywowim kimiir kwoinim hinda tinda simar kiyaiyokiyokiii. Mi tiriiginim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim mi kima

diminim kima naingwowiyin siir tiram paniinsi yaingwosi. ¹⁸Mi kima Adi Komii siir naeyiuin siiram kiwakii, kimiir kigriraowam mi kimiir boinam diminin siya naingwowin kimiiram siir tiram mi kima wi Mosesni siyu komii siir yai imiir nap rani mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya wi ha boini kima dimin whirki bi kimbugim.

¹⁹Mi dimin taeminim iikamim simiir kwoinki tirim, krima simiirin bidi sibgu inokninkinim yim ti hiniingim, iikamim hii priinanaeyim mi siyu biyieyim idowiiyar pridiraerariyim. ²⁰Mi uruwai siyaowaini inig hainaniyim mi nop min nanaowiyim mi io nhirmaka nwowiyim mi yai min prininii priininiyim mi dimin taemin haigipraprakaiiyim mi yai bibiye boiniyim mi iikamim dimin taeminim sima sima haiyamar naingwonaeyim mi kwoin bibiye naingwowiyin mi isid niinikrimkripiyim. ²¹Mi dimin taeminim iikam nhirki nonkwowiyim simiiram naingwowiyim mi op biyieya kwiya whaowaeya sae mi kwiyaeyim mi mwai bibiyeiyim sim mi waowiyim mi dimin biye biye nhirim ti hiriinan simiir hiriinan ikim. Biya kara kimiir bidiyar iki boinmauwun mi tariinanin kara kimiirin pa swoki boinmauwu. Yipiki ti hiriinan siyu iir tiri, yim wi Adi Komii saika nwo rani, biya siya nimbina sair hiriinan.

²²Mi dimin taeminim Adi Komii siya siir naeyiu ieya whindiraerariyim iikam imiir yim tisirim, iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwokwonanaeyim mi iikam nhir ikim, yim wi maingimaiga nwowi, simiir kwoinim wi wadieyar nwowi, yim wi io nwosisauu rani, yim sima iikam imiirin wi wadieyar tirhaiginiuwu mi iki iikam nhirim simiirin wi hindara priidiraerari, sima biya sima boinim simiirar swoki tiri. ²³Mi sima iikam nhirmaka wi kimbu rani mi yim sima wi simiir kwoin imiirar kigriraonaei. Mi krime ti hiriinan dimin imiir tiri mi Moses siir siyu komiiyin yio wi krimiir boinhiuriyu rani. Niingaka. ²⁴Mi iikamim Krai Jis siirim yim ti iikamim ini Krai saika naonan ywowim paeyin hiiiniya nriioninkin si mi ti nuin siir dimin biyieyim simiir kwoinauin wi sima nwokaikripkai rani. Mi ti dimin biyieyim tariinan tiram sima naingwowim yim bidi iyopgrirmiigiyim mi sima wi hapair swoki o rani. ²⁵Adi Komii siir naeyiuin krimiirin siyar ninkiamasu haiginiugin Adi Komii saikan mi krimiir kwoinim siiramar kiwaki siyar kigirkakim ti digworaekwowim simiirsi. ²⁶Mi krime krimiir inig imiirar kipi hainana, hiniin krime inkam komiigim mi krime iikam nhirmi kwoin kipi kiyopsibgi io sima nwowamin mi krime kwoin bibiye irni nwirni diminim simiiram kipi naingwo, iki sima tiriirim. Niingaka. Iriig.

**Kima kimiir nomiiyauwim simiir whinkinsiis
dimin taeminim sima tiriirim simiirsi**

6 ¹Ti kariir nomiiyauwim kima ha kigi inkamin ti dimin biye tirin mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir naeyiu ieya kigriraowim

kimiir kwoinim kima siirin kipi kimbu haiginiu mi ti inkamin siir dimin biyie imiir sibgu tirhaiginiu mi siir whinkinsiis haiginiu ti dimin kibiyim biya siya niki apim simiir swoki apim. Mi kima kimasiyar mintaraona mi kimiir kwoinim kimasiyar kintimtinuna. Mi iya kima ti inkam iir whinkinsiis haiginiuwiyim kima mintara. Dimusi rani, diminin wi kimiir kwoin imiir kiyai mi wi kimiiram kinankiuwi dimin biyie tiramin. ²Kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiisna dimin biyie biyeyim mi dimin taeminim yipiki kimiir bopwo waraur nimbiyamiyim simiirsi mi ti hiriirnan sairsika ti hiriinan siyiun siirsikin kima wi Kraisiir yai imiir wakaeyokna api siya boinim hiniin, kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis. ³Kara hiniin minsi boinkin iikamim yipiki hiniina naingwowim sima inigakim mi inkam nhirmi whinkinsiis karamae nwowiyim yim sima simar swoki iksisaenaei, ha niki aingwowim nhirmi kouwin ini sima ywowin mi yim sima ini niinga ywowim. Yim sima ini niingar ywowiskiyim. ⁴Iikam kima, irira nwoniran kima diminim kimar tirim simiir daingwo. Mi sima wadieki niuwi mi kima wi maigimaigra haini dwo. Diminin iikam nhirkim tiriyin simiirin, diminin kima tiriyin saika hid. ⁵Kima ti hiniin kipi tir. Dimusi rani, mhoiia irira nwonira kimiirin wi Adi Komii siya srii kima ti dimin hiriinanin kima tirin siir dimusi tirkin mi siya simiirin wi yapa yapa hidi.

⁶Mi ti iikamim yipiki nitim mi yipiki boinmimauuim mi simiirin Adi Komii siir yai kibi kibi imiir nisiimauuim mi sima dimin taemin nhirim simiir hauu mi simiirin simiir kigrirao.

⁷Kima kimar kipi swoki iksisaena. Mi kima Adi Komii siirin dimin whir kipi swoki iksisae. Mi dimin taeminim yipiki iikam ima tirim sima mhoiia wi wadieya namisi haii simiirsiyin, iyie? Wi biyie haii iya Adi Komii siya iikam imiir hidana. Yio ini inkamin yipiki numiran sasae ya ninkiniyin ini siir hiriinan ywowin. Mi siya dimin miyik miyik imiirara ninkini mhoiia siya wi dimin kibi kibi imiirarar mi haii. Mi siya dimin biyeyim sim ninkini, nombwi min hiniinim mi dimin taemin nhir ikim mi mhoiia simiir ningugu haii mi siya wi dimin biyie imiirarar ningugu haii. ⁸Mi iikamim dimin taemin biyeyim simiir kwoinkar naingwo tiri mi mhoiia ti simiir kwoin biyeyin simiirin wi biyie siyar swoki ohaiginiuwu yim ini ti inkamin yipiki nombwi ninkinin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowim. Mi iikamim yipiki dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya boinim simiir, simiir napim, mhoiia simiirin wi Adi Komii siir naeyiu ieya whinkinsiis haiginiuwu hiriayar nwoyokiyokiikaeyamam. Tiriiginim yim ini inkamin dimin miyik sibgu inkiniyin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowim. Mi mhoiia sima wi dimin miyik miyik imiirar ningugu haii. ⁹Dimin miyikim kira tiriyim simiirin hindara kipi kiyyik mirii kima iinokiinokin simiirar tiranae. Mhoiia iya Adi Komii siya nimbina krimiir dimin miyik miyik imiir haiyam mi

krima wi piu minkin kipi piyao ti dimin kibi kibiyim simiir tirsiiyin. ¹⁰Mi krama iinokiinokin ti nu iilar niki okripkaiiyim krama iikam imiirin sibgu tirhaiginiu mi ti nomiiyauim yipiki Adi Komii siir yai kibi imiir wakaeyokna apim, krama simiirin sibgu sibgu tirtatao haiginiu. Iriig.

**Pol siya Jisis siiram maigimaigakin yipiki biia
paeyin hiiiniya nirioninkinin si naowin**

¹¹Kima whiekakin ta Yokwo Komiiya kara winkiya saiiir bidi kigim yipiki kariir iingar nonkwo winkiya. ¹²Mi ti kam hiriinanim ti kimiiram tiriim kimiir kiyaiyam kimiir miois imiir kitiyopnir haiyam yim sima minam naingwowi Juda iikamim sima simiir niki boinim hiniin sima inkam wadiekim, kiya yim ini niingaka ywowim. Mi ti siyiun miois kitiyopnir haiyin yio dimin komii rani. Jisis Krai siya krimiir dimin biye imiirsi naokin mi ta siya nanmaiwarkaina krimiir sasarga dimin komiigikomiiya. Mi yim sima Juda iikam imiirsi nididgim sima tiosi simiirin. Yim sima Juda simiir kam imiir niksisaekim, sima simiirin wi kwoin bibiyie pi naingwowisi. Mi ta hiriinan sairsika, yim sima kimiirin siyu mwoni paniinsi yiisimauusi. ¹³Mi ti inkamim yipiki simiir mioisim kitiyopnir haiyim yim sima Moses siir siyu komii siir yai imiir bi napkim. Yim sima minaramar naingwokim kimiir miois imiir kitiyopnir haiyam mi sima wi inig komiigak sairsi niki owim Juda iikamim simiirsiyin mi sima wi simiir inig imiir nwoki hainanim. ¹⁴Mi an kararin, an kara Jisis siiraramar naingwo iskii yipiki paeyin hiiiniya nirioninkinin si naowin mi. Dimusi rani, an kara naoni piunan ti siirsi nwokin yio tiriiginin yio dimin whoimoni rani. Ti nuin siir tiran digworaekwowim yim wi kariir kwoin iir kiyai rani mi ti digworaekwowim yipiki ti nuan iikam ima napiyim mi ti digworaekwo hiriinanim kariir nwowim yim bidi yaonamim mi bidi inangrirmii iuguskiyim. Mi kariir kwoinin ti hiriinan diminim simiir wara swoki aingwomimin tani. ¹⁵Kimiir mioisim inkamka kitiyopnir haiga windi mi sima mi kitiyopnir hai karamaeka windi, yio tiriiginin yio dimin komii rani mi yio wi iikam imiir whinkinsiis haiginiu rani. Adi Komii sasairgin iikami kwoin kisina haigiyyin yaeya wadieki wadie nwokiyam. Yio tiriiginin yio dimin kaimwokikaimwo inig komiigak ieyairgin. ¹⁶Kara ha naingwowi tiki kimiir iikamim yipiki ti yayim kara niki boinimauuim simiir napim mi ti iikamim hinda tindanim Isrelmiyim yipiki Krai siir yai kibi imiir sibgu wakaeyokna apim mi Adi Komii siya kimiirin wi naingwobumbu aiir niisiimauuwi mi wi dimin kibi iilar mi sibgu tirhaiginiuwi mi kima wi iripar mi ongwomamair aei.

¹⁷Mi tariinan mi mhoiya iripi hiriinan kara pi boriisopi inkam nwirki hiniina boinim kara ti aposel inkamin Adi Komii siya bi nimbingin. Dimusi rani, kariir piua hanwhie hanwhie kasa nwo rani mi tiriiginim

yim kimiirin hiniin niisiimauugim kara ti inkamin yio ini Jisis Krais siirgisiirarar ywowiskiyin.

¹⁸Ti kariir nomiiyauim. Kara ha naingwowi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya bidi hauuwun kimiir kwoinim siir naingwobumbu aeya ya yai kaimwoki kaimwo aeyairga. Iriig.